

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۹۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۰۵۰۱۹۸۰۴۴ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم
تلفن: ۴۴۵۲۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

سه‌شنبه ۳ مرداد ۱۴۰۲ • ۷ محرم ۱۴۴۵ • ۲۵ جولای ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۱۰ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۱ • اذان مغرب ۱۹:۳۵
اذان صبح فردا ۳:۲۸ • طلوع آفتاب ۵:۰۷

سرتق

دیالوگ روز

مرغ دریایی - سیدنی لومت- ۱۹۶۸

مدویدنکو (آلفرد لینچ): چرا همیشه لباس سوگواری می‌پوشی؟

ماش (کاتلین ویدوز): لباس سیاه می‌پوشم تا با زندگی‌ام مطابقت داشته باشم، من غمگینم.

مدویدنکو: ما باید زندگی را نه آن‌طور که هست، نه آن‌طور که باید باشد؛ بلکه آن‌طور که در رؤیاهای خود می‌بینیم، نشان دهیم.

● **مسجد جامع هفت‌شویه** حدود ۸۰۰ سال قدمت دارد و در ناحیه قهاب در روستای هفت‌شویه اصفهان واقع شده است. بخش شرقی مسجد در طول سال‌های گذشته برای احداث جاده از بین رفته، گنبد اصلی این مسجد

و ایوان جلوی گنبد‌خانه نیز از بین رفته و فقط دیوارهای گنبد‌خانه همراه با محراب نفیس مسجد فعلا از گزند آسیب‌های طبیعی و انسانی در امان مانده است.
عکس: مهدی بهاداران / ایسنا

فریادهای یک مادر برای فرزند آزاردیده خود

● **فرزند آزاردیده خود**
● **فرزند آزاردیده خود**

صبح روز چهارشنبه ۲۱ تیرماه، در مجتمع قضایی مطهری در مشهد، صدای فریادهای تأثیرگذار پسرپچه‌ای خطاب به یک مرد توجه حاضران را به خود جلب کرد. او پسر ۱۰ساله اوتیستیک است که طی دو ماه گذشته دو نمایشگاه انفرادی از آثارِ نَبوغ‌آمیزش در حوزه صنعت فضانوردی در مشهد برگزار شده است. راستین دو سال قبل گزارش‌های دردناکی از شکنجه و تعرض توسط پدر و خانواده پدری‌اش را گزارش کرده بود و پیامد آن گزارش‌های هولناک، آوارگی او و مادرش در شهرهای مختلف بود.

فرزند اوتیستیک و کار درمان شکنجه‌گر

رها مختاری مادر راستین در این‌باره چنین می‌گوید: «من و راستین از سال ۹۵ به دلیل مشکلات حاد روانی همسرم از کرج به مشهد مهاجرت کردیم. روند درمان راستین در کرج با موفقیت طی می‌شد اما در بدو ورود به مشهد راستین در یک کلینیک دکتری کاردرمانی به‌شدت مورد شکنجه قرار گرفت و البته با همه تلاشی که کردم متهم آن پرونده که ۱۵ سال سابقه اعمال مشابه در مراکز مختلف داشت علیرغم شهادت پنج شاهد که سه نفر حاضر به ثبت شهادت در دادستانی شدند، تنها با این ابلاغ که شهادت‌شهود شرعی نیست، تبرئه شد. به این ترتیب من دیگر به هیچ مرکزی اعتماد نداشتم و همه روند درمان و آموزش پسر را به تهرایی بر عهده گرفتم. راستین پیشرفت خیلی خوبی داشت ولی به محض آنکه هفت‌ساله شد خانواده پدری اعلام کردند که همان حداقل حمایت مالی را هم قطع خواهند کرد. به‌این‌ترتیب من سال ۱۴۰۰ به کرج برگشتم تا آنها متوجه شوند که واقعا مراقبت از راستین کار آنها نیست.»

دو هفته زندگی با پدر آزارگر

آن‌طورکه مادر راستین به خبرنگار ما می‌گوید فرزندش در مهرماه ۱۴۰۰ به مدت دو هفته پیش پدرش بود. راستین را بعد از بازگشت به خانه در وضعیت جسمی و روحی بسیار ناخوشایندی تحویلش دادند. فرزند آسیب‌دیده بلافاصله شروع به گزارش از فجایعی می‌کند که برایش رخ داده بود؛ بارزترین آن اشاره به تعرض جنسی و کندن روکش‌های دندان و سوزاندن‌شدن با کبریت و خفه‌شدن بود.

هنر خوانی

زنانی که از اوپنهایم حذف شدند

این روزها فیلم اوپنهایم ساخته جدید کریستوفر نولان توانسته منتقدان را میهوت کند اما بیزینس اینسایدر در مقاله‌ای به زبان حذف‌شده در این فیلم اشاره کرده است. زنان پشت پرژه منتهن که در این فیلم کاملا نادیده گرفته شده و توانسته زانی را که به امکان پروژه منتهن کمک کردند، برجسته کند. زنان در سراسر پروژه، ازجمله به‌عنوان فناوری انفجار، کتاب‌دار و هماتولوژیست کار کردند. چند نفر بعدا در حرفه خود حتی برنده جایزه نوبل شدند.

«وپنهایم» کریستوفر نولان به بررسی فعالیت فیزیک‌دان «جی رابرت اوپنهایمر» و همکاری‌اش برای ساخت بمب اتم در مرکز تحقیقاتی «لس آلاموس» می‌پردازد.
باین‌حال فیلم توانست بخش مهمی از حضور زنان را در داستان به تصویر بکشد. از یک برنده جایزه نوبل گرفته تا یک شیمی‌دان که به استفاده از بمب اتمی در جنگ اعتراض کرد، حضور این زنان برای داستانی که نولان به دنبال تعریف آن است، ضروری بود.
باین‌حال اثری از آنها عمدتا در فیلم وجود ندارد. در مطلب منتشرشده در بیزینس اینسایدر داستان تنها شش نفر از صداها زنی که کمک‌های اساسی به پروژه منهن داشتند، معرفی شده‌اند.
●●●

لیلی هورنیک، یک شیمی‌دان بود که اولین بار در سال ۱۹۳۳ پس از تهدید مقامات آلمانی به زندانی‌کردن پدرش در اردوگاه کار اجباری از برلین آلمان به ایالات متحده مهاجرت کرد. هورنیک برای اولین بار پس از اینکه مقامات پروژه از همسرش برای پیوستن به این تلاش‌ها دعوت کردند، به این پروژه پیوست.

هورنیک شروع به تحقیق درباره پلوتونیوم کرد. با این‌حال پس از اینکه همکاری‌ش شروع شدند که ایزوتوپ پلوتونیوم-۲۴۰ چقدر خطرناک است، او را از پروژه خارج کردند و دلیل‌شان نگرانی بابت عدم باروری‌اش بود. هرچند هورنیک تأکید کرده بود این خطر برای مردان پروژه هم وجود دارد.

هورنیک سپس به تیم مواد منفجره منتقل شد. او تلاش کرد استفاده واقعی از بمب اتمی در جنگ را متوقف کند و طوماری تهیه کرد و پیشنهاد داد که مقامات آزمایشی قدرت بمب را در جزیره‌ای خالی از سکنه انجام دهند. هورنیک در مصاحبه‌ای گفت: «ما خود را بی‌گناه می‌دانستیم، شاید می‌توانستیم از ژاپنی‌ها دعوت کنیم شاهد انفجار این بمب باشیم». البته «هورنیک» در فیلم نولان چند حضور کوتاه دارد و در صحنه‌ای مخالفتش را علیه استفاده ارتش ایالات متحده از بمب در ژاپن نشان می‌دهد.

«شارلوت سرب» برای اولین بار در سال ۱۹۴۲ به همراه همسرش که یک فیزیک‌دان بود، به این پروژه پیوست. او به‌عنوان یک کتاب‌دار علمی کار می‌کرد و با اسناد محرمانه سروکار داشت. او تنها رهبر زن در این پروژه بود. البته

مختاری می‌افزاید که بلافاصله با پدربزرگ راستین تماس گرفته و با نهایت خشم پدر راستین را تهدید کرده است. آنها هم در دفاعی رو به جلو اقدام به شکایت کرده و به او گفته‌اند که با پلیس برای تحویل راستین اقدام می‌کنند. مختاری می‌گوید «این اقدام منجر به آوارگی ما شد و تا اردیبهشت ۱۴۰۱ ادامه یافت». اردیبهشت ۱۴۰۱ مختاری خود را به دادسرای ناحیه ۵ خراسان رضوی رسانده و در جلسه‌ای که اعضای کلینیک کودک‌آزاری همه در آن حضور داشتند، گزارش کامل فجایع را اعلام کرده و همان روز یکی از اعضا وکالت پرونده را به عهده می‌گیرد اما صد روز طول می‌کشد تا با پیگیری‌هایش به‌صورت رسمی در دادسرا ثبت شود.

کاستی‌های قانون برای حضانت مادر

باوجود بارها اصرار و تقاضای کتبی از دادسرا و پزشک قانونی برای استعلام دو پرونده روان‌پزشکی پدر کودک، کمترین اقدامی دراین‌باره انجام نشد. طبق مدارکی که در اختیار روزنامه قرار گرفته، برای پدر راستین در هر دو پرونده، اختلال دوقطبی در سطح خطرناک تشخیص داده شده و اعتیاد به انواع روان‌گردان و انحراف‌های جنسی متعدد در هر دو پرونده قید شده بود.

مختاری البته مدعی است که «هیچ‌یک از گزارش‌هایی که به همراه فیلم و صدای ضبط‌شده از حمله‌های عصبی پدر راستین که به دادگاه ارائه کرده نیز مورد بررسی قرار نگرفته است». او می‌گوید: «هیچ‌یک از گزارش‌های راستین هم که به‌صورت فیلم ارائه کردم و با توجه به اینکه راستین دچار (PTSD استرس پس از سانحه) شده و به علت حالت ته‌اجمی حاضر به گفت‌وگو با هیچ مددکاری نمی‌شد هم مورد بررسی قرار نگرفت. و به‌این‌ترتیب کمترین پیگردی برای این مسائل مطرح‌شده انجام نگرفت و به‌جای آنها برای من در پزشکی قانونی پرونده تست اعتیاد و سلامت روان تشکیل شد. درنهایت با اصرار من دو پرونده بالینی و روان‌سنجی برای راستین هم در پزشکی قانونی باز شد که باوجود مراجعات مکرر در محیط پزشکی قانونی هیچ پاسخ‌مقتنی داده نشد». این مادر تشریح می‌کند که هربار حضور در میان جمع زیادی از زندانیان با لباس زندانی و دست‌وپای در غل و زنجیر برای راستین موجب سطح بالایی از اضطراب می‌شد. با این همه طی ادعای این مادر در گزارش پزشکی قانونی و در ارزیابی گزارش‌های راستین و معاینه بالینی روکش‌های کنده‌شده دندان‌هایش که با مدارک محکم پزشکی ارائه شده بود، چندان مورد توجه قرار نگرفت.

● **مسجد جامع هفت‌شویه** حدود ۸۰۰ سال قدمت دارد و در ناحیه قهاب در روستای هفت‌شویه اصفهان واقع شده است. بخش شرقی مسجد در طول سال‌های گذشته برای احداث جاده از بین رفته، گنبد اصلی این مسجد و ایوان جلوی گنبد‌خانه نیز از بین رفته و فقط دیوارهای گنبد‌خانه همراه با محراب نفیس مسجد فعلا از گزند آسیب‌های طبیعی و انسانی در امان مانده است.
عکس: مهدی بهاداران / ایسنا

مختاری در بخش دیگری از اظهاراتش به خبرنگار ما می‌گوید: «درنهایت با درخواست از دادسرا و پزشکی قانونی، پزشک معالج پدر راستین و روان‌شناس آن مجموعه با تطبیق گزارش‌های راستین با محتویات پرونده روان‌پزشکی پدر ارزیابی خود را به دادسرا و پزشک قانونی اعلام کردند که بازهم مورد بی‌اعتنایی دادسرا قرار گرفت. در این بین پدر راستین بدون حضور من با دعوت محترمانه دادسرا به پزشک قانونی تهران مراجعه و گواهی صحت کامل روان خود را به دادسرا تقدیم کرد. من این اقدام او را فریب‌ قانون و جرم اعلام کردم و نسبت به آن اعتراض کردم و به دادسرا اعلام کردم که ضمن در نظر بودن جان فرزندم کرامت انسانی او نادیده گرفته شده است اما دادسرا به من پاسخ داد که هیچ دلیلی برای محروم‌کردن پدر از دیدار فرزندش نمی‌بیند.»

آقای قاضی توروخدا نتاج‌مده

راستین ۲۱ تیرماه صبح روز نمایشگاهش بعد از دو سال با پدرش در مجتمع قضائی مطهری مواجه می‌شود. آن‌طورکه مادرش روایت می‌کند پسر ۱۰ساله با تمام قدرت سعی در دفاع از خود و محکوم‌کردن پدرش می‌کرد و درنهایت معصومیت عاجزانه به قاضی شعبه ۲۲ گفت: آقای قاضی! توروخدا نتاج‌مده! راستین تا آخرین لحظه به پدرش می‌گفت برو جای تو توی زندانه!

جای خالی حمایت‌های قانونی

۲۱ تیرماه اختتامیه دومین نمایشگاه انفرادی راستین برگزار می‌شد و درحالی‌که خبرنگاران واحد خبر صداسیما برای گزارش از این نمایشگاه حضور داشتند، دچار حمله عصبی شد و لحظات دردناکی را هم او و هم حاضران تجربه کردند. این اتفاق در برابر خانواده دارای فرزندان اوتیستیک و سایر بازدیدکنندگان در اختتامیه نمایشگاه او رخ داد. این حالت پریشان او حکایت از عمق دردی داشت که این کودک اوتیستیک به مدت دو سال فرصتی برای التیامش پیدا نکرده بود.

●●●

این ماجرا همچنان ادامه دارد؛ چراکه این خانواده همچنان به دلیل کاستی‌های قانونی از هیچ حمایتی برخوردار نیستند. صفحاتی که مادر خانواده برای حمایت از فرزندش در شبکه‌های اجتماعی داشته و تمام نقاشی‌ها و توانمندی‌های فرزندش را ارائه می‌داده همه به حکم دادستانی و شکایت پدر بسته شده است. تلاش‌های مادر برای اینکه پدر مدتی از دیدار فرزند منع شود نیز به جایی نرسیده و هیچ‌کدام از موارد روان‌پزشکی که در دادگاه ارائه شده نتوانسته برای نجات این فرزند کمک‌کننده باشد.

سبز خوانی

گیاه‌خواران زمین را کمتر نابود می‌کنند

دیجیاتو: می‌دانیم که تولید گوشت خوراکی اثر محیط‌زیستی بزرگی بر کره زمین می‌گذارد؛ اما کسانانی که رژیم گیاه‌خواری را انتخاب می‌کنند، در مقایسه با افراد معمولی چقدر به حفظ زمین کمک می‌کنند؟ تحقیقی جدید نشان داده است که افراد گیاه‌خوار تنها به اندازه ۳۰ درصد گوشت‌خواران به محیط زیست آسیب می‌رسانند. محققان دانشگاه آکسفورد داده‌های مربوط به رژیم غذایی ۵۵ هزار نفر را بررسی و آنها را از طریق پنج مؤلفه کلیدی بررسی کردند: تولید گازهای گلخانه‌ای، استفاده از زمین، استفاده از آب، آلودگی آب و زیان تنوع زیستی. نتیجه این بود که افراد با رژیم گیاه‌خواری مطلق (وگان) در مقایسه با رژیمی که سطح غذایی بالایی از گوشت در آن وجود دارد، بسیار کمتر به محیط زیست صدمه می‌زنند.

داده‌های این مطالعه از پژوهشی بزرگ درباره سرطان و تغذیه به دست آمده که به مدت بیش از دو دهه در بریتانیا ادامه داشته است. این افراد گفته بودند در طول ۱۲ ماه گذشته چه خوراکی‌هایی را مصرف کرده‌اند و بعد دانشمندان آنها را در شش گروه دسته‌بندی کردند: گیاه‌خواری مطلق (وگان)، گیاه‌خواری (وجت‌رین)، ماهی‌خواری و گوشت‌خواری کم، متوسط و زیاد. پژوهشگران سپس این اطلاعات را با پایگاه داده‌ای از میزان اثرگذاری ۵۷ هزار غذا بر محیط زیست مقایسه کردند. این پایگاه داده در نظر می‌گرفت که هر غذا چگونه و کجا تولید شده است. برای مثال، اثر محیط‌زیستی هویچی که در اسپانیا در گلخانه تولید می‌شد، با هویچی که روی زمین کشاورزی در بریتانیا به دست می‌آمد، متفاوت بود. آن‌طورکه معلوم است، گیاه‌خواری به نفع حفظ محیط زیست در زمین است.

به گزارش نیچر فود محققان می‌گویند در انتها متوجه شدند که رژیم‌های غذایی گوناگون می‌توانند اثر متفاوتی بر محیط زیست داشته باشند. رژیم‌های گیاه‌خواری مطلق حتی با کمترین پایداری همچنان از پایدارترین رژیم‌های گوشت‌خواری برای زمین مفیدترند. رژیم‌هایی که محصولات حیوانی بیشتری دارند، اثر بالاتری روی زمین می‌گذارند. محققان می‌گویند محصولات گوشتی و لبنی به ازای هر واحد غذایی چیزی بین سه تا صد برابر محصولات گیاهی روی محیط زیست اثر می‌گذارند. رژیم افراد گیاه‌خوار تنها حدود ۲۵ درصد رژیم گوشت‌خواران گازهای گلخانه‌ای تولید می‌کند. این رقم درزمینه استفاده از زمین هم ۲۵ درصد، در زمینه استفاده از آب ۴۶ درصد، آلودگی آب ۲۷ درصد و تنوع زیستی ۳۴ درصد است. محققان می‌گویند استفاده کمتر از گوشت می‌تواند اثر محیط‌زیستی این رژیم را به ۷۰ درصد رژیم‌های پرگوشت برساند؛ بنابراین لازم نیست همه مردم یک‌باره به‌طور کامل گیاه‌خوار شوند.